

adult. conjug. in litterâ asserenti: *Si fœmina voluisset continentiam consentiente viro, & postea prohiberit, peccat vir petens, non tamen mulier reddens.* Ergo quia votum factum, & impletum à muliere de continentia servanda, consentiente viro, nequit revocari ab ipso; secus si facultatem revocet, priusquam mulier votum expleverit.

37. Caterum, quod alter conjugum valeat votum alterius irritare, suumque consensum, sive facultatem revocare, valde consonat Magistri nutui in sensu à nobis exposito; tamen nonnullis placeat, hoc solum intelligi posse, dum in eadem domo vir & fœmina degunt; & plerique alii congruè id ipsum statuunt, etiamsi uxor à domo discedat, dum modò professionem solemnem Religionis non emittat, eò quod tunc nec petere, nec reddere possint conjugale debitum, nec ad aliud transire conjugium, ut expressè innuit Concilium Remense cap. 32. quæst. 5. Et hæc de secundâ distinctionis parte sufficiant.

38. PRO TERTIÆ autem, & ultimæ distinctionis partis declaratione, hæc tertia ponitur conclusio: *Quavis petendi debitum, semper debeat reddi, sunt tamen dies, in quibus hoc ipsum petere non licet, aut decet.* Quam pluribus Patrum autoritatibus in ipsâ litterâ adductis probat Magister.

39. Primo ex M. P. Augustino lib. qq. novar. & veter. testam. cap. 127. asserente: *Quoties enim vel dies Nativitatis, vel reliqua festivitates vel advenerint, non solum à concubinarum consortio; sed etiam à propriis uxoribus abstinere oportet.* Ergo etsi debitum conjugale semper sit poscenti solvendum; sunt tamen dies, in quibus hoc ipsum petere non licet, aut decet.

40. Secundò ex eodem Augustino ibidem sic alloquente: *Processionis enim dies, jejunorum aliquando non licet convenire; quia etiam à licitis abstinendum est, ut facilius impetrari possit, quod postulatur.* Ergo etsi Christiano aliquandò liceat cum uxore suâ convenire; non tamen semper decet, cum opus sit à licitis aliquandò abstinere, ut facilius impetrari valeat, quod à Deo postulatur.

41. Tertio sic poterat assertum ex iis congruentiis probari: *Quavis petenti debitum, semper sit persolvendum; nihilominus non licet ipsi omni in loco petere, aut reddere conjugale debitum, utpotè in Ecclesiâ sive loco sacro: ergo nec in omni tempore erit licitum petere, etsi semper petenti debeat reddi conjugale debitum.*

42. Quarto: Major videtur delectatio in coitu, quam in cibo, sed Ecclesiæ institutio quantum ad cibi abstinendam, ita necessariè observari debet, ut oppositum operari non liceat: ergo potiori jure quan-

quantum ad coitum; sed in his ad Ecclesiâ statutis diebus, non licet, nec decet cibum vetitum edere: ergo nec in appositis à Magistro diebus, festivis scilicet, jejuniorum, & processionis, debitum conjugale petere.

43. Undè ex dictis præcipuam asserti deducimus rationem, nempe, quod licet semper sit solvendum debitum poscenti; non tamen semper licet ipsi petere; quia reddere est necessitatis; petere verò est voluntatis, atque adeò, cum in sacris diebus inordinata sit voluptatis petere, ideò solvere debitum licet, sed petere non decet.

44. An verò iis diebus conjugale debitum petere, sit culpa gravis, aut levis? non resolvit Magister: At Seraphicus Doctor hic altè censet, non esse prohibitum sub præcepto, sed sub consilio tantum his in diebus debitum petere; sive prohibitionem hanc potius ex congruitate, & honestate, quam ex necessitate oriri. Exindè consentaneè sustinet, hoc sine culpa fieri non posse; quamobrem si aspectus sit ad delectationem, erit culpa gravis; si autem propter lubricum carnis, suamque infirmitatem, cujus est conscius, poterit esse veniale peccatum.

45. Postremò statuit Magister, quod sicut in carnali commixtione, sic etiam in nuptiis sunt tempora observanda. In quibus celebrari non debent, ut à Septuagesimâ ad octavam Paschæ usque, & tribus septimanis ante festum Sancti Joannis Baptistæ, secundum Magistrum, & ab Adventu Christi Domini ad Epiphaniam postusque.

46. Hunc ergò ritum ex Nicolai Papæ decisione, quæ consequitur dist. 33. quæst. 4. sic primò probat Magister: *Nec uxorem ducere, nec conjugia facere quadragesimali tempore, convenire posse, ullo modo arbitror.* Ergo sicut in conjugali concubitu sunt dies, in quibus nec decet, nec licet debitum petere; sic pro nuptiis extant tempora observanda, in quibus eas celebrare non convenit.

47. Secundò, etiam sic præfatus poterat suaderi ritus: Tempus prohibitum pro nuptiarum celebratione est deputatum ad sanctificationem spiritus; sed nuptiarum celebrationis tempus passim est solemnitatis, gaudii que carnalis, eò quod vehemens ad hæc sit amoris conversio: ergo cum spiritus sanctificatio, gaudiumque carnale non aptè cohæreant, appositè statuuntur ab Ecclesiâ dies, ut in ipsis nuptiæ celebrari non possint.

48. Tertio: Plus est celebrare nuptias, quam conjugale debitum solvere; sed ut conjugalis concubitus honestè, & licite perficiatur, servanda sunt tempora à Sanctis Patribus de more statuta: ergo con-

similiter, ut nuptiæ licite, & honeste celebrari valeant, necessario erunt observanda tempora rite ab Ecclesia ordinata.

49. Hujus prohibitionis causam quanvis Magister expressè non detegat, tamen ex ipsâ litterâ obscure non deprehendimus. Ideo enim in his tribus anni temporibus, scilicet Natali Christi Domini, Pascha, & Pentecostes, nuptias celebrari interdicitur, quia in his olim maximè consueverunt communicare fideles, & non videtur consentaneum rationi, quòd dum hi se præparant, ut Dominum suum possint dignè, & reverenter accipere; animum suum ad terrena, plaususque vanos convertant, ipsumque non facile ad cælestia elevent; imo potius lætis nuptiarum voluptatibus irretiti, vitam his temporibus, præsertim Deo sacratis, degant. Et hæc de tertiâ, & ultimâ distinctionis parte sufficiant.

QUÆSTIONES.

50. QUÆSTIO 1. Quo jure obligentur conjuges ad usum Matrimonii, sive petendo, sive reddendo debitum? Ex Angelicâ Scholâ D. Thomas in 4. dist. 32. q. 1. art. 1. & seqq. Casianus à Sancto Eliâ, verb. Debitum, 2. cap. 1. & seqq. Raynerius de Pisis verb. Matrim. tom. 2. tit. 1. num. 1. & seqq. Petrus de Ledesma q. 64. art. 5. Mauritius de Lezanâ tom. 3. verb. Debitum, num. 1. & seqq.

51. Ex Subtili Scholâ Scotus in 4. dist. 32. q. 1. Mastrius in 4. disp. 7. q. 21. art. 3. Macedo de Clavib. tract. 6. de Matrim. cap. 5. Cotonius tom. 1. lib. 5. Controv. 2. cap. 1. q. 1. Boscus tom. 6. disp. 12. sect. 15. num. 2. Rodriguez 1. part. cap. 243. Hiquæus in 4. dist. 32. art. 1. & seqq. Portel verb. Matrim. & Debitum, num. 1. & seqq.

52. Ex Scholâ Eximiâ Carleton tom. 2. disp. 105. sect. 3. Sanchez lib. 6. disp. 2. & 6. Filliucius tract. 10. p. 1. cap. 9. num. 303. Henriquez lib. 11. cap. 15. Valentia tom. 4. disp. 10. q. 6. p. 2. Layman tract. 10. p. 3. cap. 1. num. 2. Dicastillo tom. 3. tract. 10. disp. 9. dub. 3. & 18. Coninch de Matrim. disp. 34. dub. 2.

53. Ex aliis D. Bonaventura in 4. dist. 32. q. 2. art. 1. & seqq. Basilius Ponze lib. 9. cap. 9. num. 2. Bonacina q. 4. p. 1. num. 1. Diana p. 10. tract. 14. resol. 22. Gavardi tom. 6. q. 4. de Matrim. art. 1. Rebellus lib. 3. q. 19. Texada tom. 2. lib. 4. tract. 1.

54. QUÆST. 2. An, & quæ tempora, seu circumstantiæ excusent à reddendo debitum? Ex Angelicâ Scholâ D. Thomas in 4. dist. 32. q. 1. art. 1. & seqq. & in Supplem. 3. part. q. 64. art. 7. Casianus à San-

San-

Sancto Eliâ, verb. Matrim. & Debitum, num. 3. & seqq. Raynerius de Pisis verb. Matrim. tom. 2. tit. 1. Mauritius de Lezanâ tom. 3. verb. Debitum, num. 2. Petrus de Ledesma q. 64. art. 5.

55. Ex Subtili Scholâ Scotus in 4. dist. 32. q. 1. Hiquæus in 4. dist. 32. art. 4. & seqq. Mastrius in 4. disp. 7. q. 21. art. 3. Macedo de Clavib. tract. 6. de Matrim. cap. 5. Rodriguez 1. part. cap. 243. & seqq. Cotonius tom. 1. lib. 5. Controv. 2. cap. 1. q. 3. Laurentius Portel in dub. verb. Matrim. & debit. num. 2. Boscus tom. 6. disp. 12. sect. 15.

56. Ex Scholâ Eximiâ Dicastillo tom. 3. tract. 10. disp. 9. dub. 3. & 18. Coninch disp. 34. dub. 2. Carleton tom. 2. disp. 105. sect. 3. Henriquez lib. 11. de Matrim. cap. 15. num. 7. Sanchez lib. 9. disp. 25. num. 3. & seqq. Filliucius tract. 10. p. 1. cap. 9. num. 339. Martin. Perez de Matrim. disp. 49. sect. 3. Valentia tom. 4. disp. 10. q. 6. p. 2.

57. Ex aliis D. Bonaventura in 4. dist. 32. q. 2. art. 3. Diana p. 10. tract. 14. resol. 22. Basilius Ponze lib. 10. cap. 9. Bonacina de Matrim. q. 4. p. 1. num. 4. Rebellus lib. 3. q. 19. Texada tom. 2. lib. 4. tract. 1.

58. QUÆST. 3. An quid obligentur conjuges ratione voti castitatis post Matrimonium emissi? De quo, Authores in superioribus quæstionibus allegati.

59. QUÆST. 4. An ex conjugibus possit unus castitatis votum emittere, altero non consentiente? De quo, hic quæst. 1. & 2.

60. QUÆSTIO 5. An nuptias celebrare, sit tempore aliquo ab Ecclesiâ prohibitum? Ex Angelicâ Scholâ D. Thomas in Supplem. 3. p. 9. 65. art. 1. & seqq. & in 4. dist. 32. q. 3. art. 1. Mauritius de Lezanâ verb. Nuptia, num. 1. Raynerius de Pisis tom. 2. verb. Nuptia, tit. 1. num. 1. Casianus à Sancto Eliâ tom. 1. cap. 1. & seqq. verb. Nuptia, num. 1.

61. Ex Subtili Scholâ Scotus in 4. dist. 32. q. 1. Macedo de Clavib. cap. 7. tract. 6. de Nuptiis. Hiquæus in 4. dist. 32. art. 8. & seqq. Cotonius tom. 1. lib. 5. Controv. 3. cap. 4. q. 5. Laurentius Portel, verb. Nuptia, num. 1. & seqq. Castillentus in Polianth. Seraph. verb. Nuptia, diff. 1.

62. Ex Scholâ Eximiâ Carleton tom. 2. disp. 104. sect. 2. Tambur. tom. 2. lib. 8. cap. 16. Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 6. Dicastillo tom. 3. trat. 11. disp. 10. dub. 1. & seqq. Layman 3. part. tract. 11. Ex aliis D. Bonaventura in 4. dist. 32. q. 1. art. 4. Basilius Ponze lib. 6. de Matrim. cap. 1. Gavardi tom. 6. q. 4. de Matrim. art. 1. num. 1. & seqq.

QUÆST.

63. QUÆST. 6. An sit impedimentum dirimens celebrare Matrimonium temporibus prohibitis? De quo, *hic quest. 5.*

64. QUÆST. 7. An prohibeatur consummare Matrimonium his temporibus, quod jam præcessit contractum? De quo, *hic quest. 5.*

65. QUÆST. 8. Quâ pœnâ sint puniendi, qui tempore prohibito contrahunt Matrimonium? De quo, *hic quest. 5.*

66. QUÆST. 9. An de licentiâ Ordinarii valeat his temporibus prohibitis sine solemnitate Matrimonium celebrari? De quo, *hic quest. 5.*

67. QUÆST. 10. An benedictio conjugum sit necessariò exhibenda à proprio Parocho? De quo, *quest. 5.*

68. QUÆST. 11. An benedictionem nuptialem omninò omittere sit tantum peccatum veniale? De quo, *quest. 5.*

69. QUÆST. 12. An benedictiones nuptiales in secundis nuptiis possint recipere, qui in prioribus acceperunt? De quo, *hic quest. 5.*

70. QUÆST. 13. An Parochus proprius debeat recipere eleemosynam occasione benedictionis, & non alius? De quo, *quest. 5.*

71. QUÆST. 14. An Sacerdos tam Sæcularis, quàm Regularis jungens in Matrimonium, vel benedicens subditos alterius parochiæ absque licentiâ, maneat suspensus ab officio? De quo, *hic quest. 5.*

72. QUÆST. 15. An Sacerdotes Regulares Matrimonia ministrantes, seu solemnizantes, non habita super his parochialis Presbyteri facultate speciali, ultra suspensionem, ipso facto sint excommunicati? De quo, *hic quest. 5.*

73. QUÆST. 16. An benedictio conjugalis debeat necessariò fieri inter Missarum solemnias? De quo, Authores pro *quest. 5.* adducti.

DE

TRAUO

DE DIVERSIS CONJUGII LEGIBUS.

DISTINCTIONIS TRIGESIMÆ-TERTIÆ SYNOPSIS.

*Cura sacra sobolis, non execranda libido,
Patribus uxores suasit habere duas.*

Sic incipit: *Quæritur hic.*

Sic terminat: *Aliquando malum est.*

1. **C**onnectitur hæc distinctio cum superiori. In illâ egit Magister de usu, & solutione conjugalis debiti; sed in præsentia determinat de multiplici lege, quâ antiqui Patres in ordine ad Matrimonii usum, ante legem veterem, sub hac, & Evangelicâ utebantur: ergo rectè hæc cum superiori cohæret distinctio.

2. Consequentia probatur: Priùs est statuere rem, quàm de illius multiplici usu, secundum varias statuum leges, differere, ut passim ex jure tum Canonico, tum Civili habemus, eò quòd usus rei ipsam necessariò præsupponere debeat: ergo priùs erit, usum & solutionem conjugalis debiti statuere, quàm de multiplici, & variâ lege circa illum differere; sed Magister postquam de conjugalis debiti usu & solutione licitè perficiendo, egit; illicò & immediatè de multiplici lege, quâ antiqui Patres in ordine ad Matrimonii usum, ante legem veterem, sub hac, & Evangelicâ utebantur, determinat: ergo aptissimè processit.

3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum primâ, plures habere uxores, fuisse Patribus antiquis concessum, valde ostendit Magister. In secundâ verò, continentiam conjugalem Abrahæ virginali castitati Joannis assimilat. In tertiâ autem, & ultimâ declarat, qualiter Evangelii tempore virginitas fecunditati præponatur.

4. **P**RO PRIMÆ igitur partis clarâ ostensione, hoc primum præfigitur assertum: *Ex dispensatione divina antiqui Patres plures habuerunt uxores.* Ante cujus probationem sedulo inquit Magister: An uxorum pluralitas fuerit aliquandò licita? Exindequè, utrum antiqui Patres plures uxores sine peccato, sive concubinas habuerint? Et respon-

Tom. V.

D

pon-